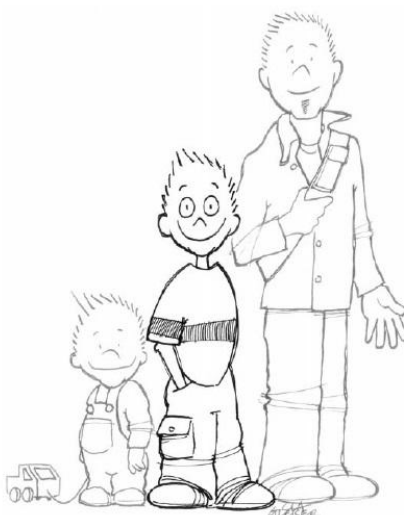

revidované
vydanie
2019

zmena na obzore

*príprava na obdobie dospievania
pre predtínedžerov*

 PreTeens.sk

© King's Kids International – Guy a Joële Zeller

Z angličtiny preložil Tomáš Šipöcz

Obsah

1) Vízia programu

- 1.1 / Špeciálny tréningový kurz pre deti v predpubertálnom veku
- 1.2 / Poslanie tejto generácie
- 1.3 / Predtínedžeri sú terčom!
- 1.4 / Príklad zo židovskej kultúry
- 1.5 / Ježiš vo veku 12 rokov
- 1.6 / Potreby predtínedžerov
- 1.7 / Charakteristika preteens
- 1.8 / Deti, mladí ľudia a spása
- 1.9 / Prechod do puberty

2) Stratégia programu

- 2.1 / Tri časti stretnutia
- 2.2 / Čosi o jedle a hrách
- 2.3 / Čosi o praktickej lekcii
- 2.4 / Čosi o téme (vyučovanii)
- 2.5 / Čosi o disciplíne
- 2.6 / Partnerstvo s rodičmi
- 2.7 / Partnerstvo s cirkvou

3) Obsah programu

- 3.1 / Všeobecné zásady
- 3.2 / Návrhy hier a aktivít počas jedla
- 3.3 / Návrhy praktických lekcii
- 3.4 / Návrhy tém
- 3.5 / Záverečná slávnosť
- 3.6 / Ako by to mohlo vyzerat'

4) Organizovanie programu

- 4.1 / Pôvod programu
- 4.2 / Váš predtínedžerský program
- 4.3 / Materiály k programu a ich použitie

1) Vízia programu *Zmena na obzore*

1.1 / Špeciálny tréningový kurz pre deti v predpubertálnom veku

Slovo “preteen” (čítaj “pritín”) označuje deti vo veku zhruba 10 až 12 rokov. Je to tzv. predtínedžerský vek, kedy deti pomaly vstupujú do puberty. V dnešnej dobe veľa hovoríme o výzvach, ktorým čelia tínedžeri a potrebe zameriavať sa na prácu a službu v tejto vekovej skupine. Často však zabúdame že situácie, ku ktorým dochádza v živote tínedžerov, majú svoje korene v predošlých dvanástich rokoch ich života. A tak zatiaľ čo pracovníci s mládežou v tínedžerskom veku sú iste potrební, čo tak zainvestovať aj do vekovej skupiny nachádzajúcej sa *tesne* pred pubertou? Môže sa nám tu veľmi osvedčiť starý známy princíp: „*Prevenca je lepšia ako liečenie*”.

Ako vstupujú do puberty, naše deti sa potrebujú dozvedieť, čo ich očakáva a aké nástrahy pred nich nepriateľ postaví na to, aby ich zničil. *Preteens* sú zvyčajne veľmi zvedaví na mnohé témy a dychtivo sa snažia čosi o nich zistiť. Zdá sa, že toto konkrétne obdobie je ideálne na to, aby sme do ich života zvlášť investovali; žiaľ, často máme tendenciu túto príležitosť prepásť.

Samozrejme, Boh môže konať v živote každého dieťaťa, a to či už pred alebo po dosiahnutí 13 rokov. Mnohokrát však počúvame, ako sa rodičia 13-15 ročných, alebo vedúci mládeže v rôznych spoločenstvách, pokúšajú otvárať s tínedžermi dôležité a “horúce” témy; v tomto procese však dospejú do bodu, kedy viac-menej frustrované konštatujú: „Mám pocit, že už je prineskoro!”

Medzi niektoré charakteristiky, ktoré sa objavujú u veľkého množstva mládeže a stále v rannejšom veku, patria: apatia, pasivita, ľahostajnosť, tlak rovesníkov a strach z mienky druhých, obava že nezapadnem do skupiny, utvrdzovanie sa vo svojej osobnosti a vlastných rozhodnutiach.

V tomto životnom štádiu mladí ľudia dávajú najavo svojim rodičom, že časy bezpodmienečnej poslušnosti sa skončili.

V tomto istom období však tiež robia rozhodnutia ktoré ovplyvnia celú ich budúcnosť: môj životný štýl, okruh priateľov, čo idem študovať a na akú profesiu sa budem pripravovať, atď.

V súčasnosti opúšťa cirkev veľa mladých ľudí. Len málo z detí, ktoré chodievali do nedeľnej školy, boli na prvom svätom prijímaní alebo príprave na birmovku, sa naozaj odhodlá pravidelne navštevovať kostol. Sú to teda dokonca deti z kresťanských rodín, ktoré úplne strácajú záujem o evanjelium! Práve preto je kľúčové, aby sme túto mladú povstávajúcu generáciu podchytili v správnom momente. Teda nie až vo chvíli, keď nastáva vzbura.

Puberta rozvíri v živote mladého človeka veľa zmien - my im preto musíme poskytnúť dobré nástroje k tomu, aby do tohoto špeciálneho obdobia vedeli vstúpiť.

Samuel je výborným príkladom mladého muža, ktorého Boh začal trénovať už vo veľmi mladom veku. Pán učil Samuela počúvať a rozpoznávať Jeho hlas, zachovávať Jeho slovo a odovzdávať ho ďalej bez obavy z toho, čo si ostatní budú myslieť.

Mladý Dávid tiež mal svoj tréning v čase, kedy sa staral o stáda svojho otca. Čítame o tom, ako pri obrane stáda zabil leva a medveďa; už ako pastier stád sa učil uctievať svojho Boha a získaval istotu v tom, akým Boh je. Cez túto malú zodpovednosť ho Boh pripravoval už aj na to, aby sa raz stal pastierom a ochrancom celého Izraela.

Nuž - akú víziu máme pre svoje deti my?

Vidíme v nich mužov a ženy, ktorých si Boh vychováva ako budúcich vodcov? Alebo nás zaujíma len to, ako poznajú Bibliu a či sa správajú "dobro" a "rozumne"?

Radi hovorievame, že mladí ľudia sú Cirkvou zajtrajška. Ako teda pripravujeme túto budúcu Cirkev? Koľko času, ľudských a finančných zdrojov sme ochotní investovať do toho, aby sa cirkev stala tou zanietenu nevestou, ktorú si Pán hľadá?

Aká je vízia za našimi programami pre kresťanské deti? Nie sú deti tiež cirkvou dneška? Aký priestor im v cirkvi dávame? Akých levov alebo medveďov im dovoľíme vyzvať, aby aj oni mohli spoznať Božiu moc? (čo napríklad modlitby chvál, príhovorov, služba druhým? Aký priestor a rolu v nej naši (pred-)tinedžeri hrajú. A čo od nich vôbec očakávame?)

1.2 / Poslanie tejto generácie

O životy detí tejto nastávajúcej generácie je zvädzaný tuhý boj. Už len tí z nich, čo sa vôbec narodili, môžu sa považovať za šťastných, že prežili. Každý rok, interrupcie zabijú vo svete viac ako 50 miliónov nenarodených ľudí. V krajinách ako Rusko - kde je miera interrupcií dodnes najvyššia - donedávna na každé jedno narodené dieťa pripadali 2 zabitú potratom. Toto je iba jeden príklad – situácia v iných krajinách nie je o nič lepšia! Dalo by sa tiež hovoriť o deťoch na ulici, zneužívaní a násilí, detskej prostitúcii... Nenápadnejším spôsobom tu posledných 30 rokov prebieha aj masívny útok na manželstvá a rodiny. Ten nivočí Bohom danú štruktúru pre deti, aby mohli v bezpečí vyrásť a rozvíjať sa.

Áno, deti sú veľmi zraniteľné. O to viac, že často pred nimi uprednostňujeme naše kariéry, osobné ciele či dokonca naše duchovné služby! Na Slovensku je súčasná miera rozvodovosti zhruba jeden rozvod na každé tri uzavreté manželstvá. V dnešnej dobe sa však stáva spoločenskou normou aj to, že manželstvá vôbec nevznikajú a tým pádom s nimi ani detstvo v stabilnej rodine...

Takýto masaker a útok na deti má aj historické precedensy. Dva z nich Božie Slovo dokonca spomína veľmi konkrétne - udiali sa totiž počas kľúčových momentov histórie spásy:

✚ Prvý sa udial počas otroctva Izraelitov v Egypte, 1500 rokov pred Kristom. Faraón, znepokojený rýchlim rozrastaním sa hebrejského ľudu, rozhodol sa premeniť ich život na mizériu a urobil z nich otrokov. Tieto opatrenia však ich rast nespomalili. A tak faraón vydáva príkaz – najskôr pôrodným babiciam a potom aj celému národu – zabiť každého novorodeného hebrejského chlapca v celej egyptskej krajine (Exodus 1). Faraón vydal tieto extrémne nariadenia preto, lebo sa bál o svoju pozíciu a autoritu. Za faraónovými úmyslami však ťahal za nitky väčší nepriateľ - nepriateľ našich duší, snažiaci sa o zničenie Božieho ľudu v Egypte a zabránenie tomu, aby ako národ vstúpili do svojho prisľúbenia. Nie je to náhoda, že sa takéto prenasledovanie dialo práve v čase, keď sa mala narodiť kľúčová osobnosť: Mojžiš, ktorého si Boh vyvolil za osloboditeľa Izraela. Satan tušil, že sa blíži nejaký Boží nadprirodzený zásah. Zabitím všetkých chlapcov jednej generácie sa chcel uistiť, že zlikviduje aj vodcu, ktorého Boh mal použiť a tak zabráni Jeho ľudu z Egypta odísť!

Boh je však zvrchovaný a tak cez poslušnosť jednej matky Mojžiša zachránil.

✚ Druhý kľúčový moment sa udial pri narodení Ježiša. Múdri muži z Východu, ktorí nasledovali hviezdu celou cestou zo svojej krajiny, predstúpili pred kráľa Herodesa a opýtali sa ho: „Kde je novonarodený židovský kráľ?“ Heroda táto otázka znepokojila: kto by mohol byť kráľom židovského ľudu ak nie on *sám*? A tak na rady svojich zákonníkov a kňazov, posielal múdrych mužov do Betlehema a žiada ich o správu ihneď, ako nájdu tohoto malého kráľa. Neskôr - keď sa mudrci už znovu neobjavia - kráľ sa rozzúri a vydáva príkaz, aby boli v betlehemskej regióne zahubené všetky deti mladšie ako 2 roky (Matúš 4). Herodes to robí zo strachu o svoje kráľovské postavenie a autoritu. Opäť však za Herodesom nachádzame knieža tohto sveta, ktorý na sklonku svojej porážky tuší, že prichádza čas keď Boh oslobodí svoj ľud z otroctva hriechu.

Našťastie, Boh varuje mudrcov aby sa nevracali nazad k Herodesovi a prikáže Jozefovi a Márii aby ušli do Egypta a zostali tam až do kráľovej smrti.

Ako vidíme, náš nepriateľ je zákerný a často schopnejší rozpoznať znamenia doby než my!

Zdá sa, že teraz opäť žijeme v časoch, kedy sa satan snaží deti zničiť... čo ho tak asi desí na tejto generácii? Kto sú títo *osloboditelia*, ktorých sa všemožne snaží eliminovať?

Ak si dokážeme odpovedať na tieto otázky, uvidíme, o čo sa tu bojuje! Rozpoznáme zúriaci zápas o dnešných mladých ľuďoch a taktiež pochopíme ich poslanie.

Žiadna iná generácia v histórii nebola tak blízko naplneniu Ježišovho príkazu ísť ohlasovať evanjelium do celého sveta. Budú naše deti jednými z tých, čo uvidia naplnenie tohoto posolania?

Stanú sa úplnými dedičmi prisľúbenia z knihy proroka Joela 2:28: „Potom vylejem svojho ducha na každé telo a budú prorokovať vaši synovia i vaše dcéry; vaši starci budú mávať sny a vaši mládenci budú mať videnia”?

A tak sa aj my postavme spoločne pred Pána a hľadáme porozumenie Jeho plánov pre naše deti.

1.3 / Predtínedžeri sú terčom

Predtínedžeri - tak ako aj ostatné deti - sú zaujímavou "cieľovou skupinou" a svet okolo nás to veľmi dobre chápe! Mnohé televízne seriály, módné trendy a novinky, či elektronické zábavky, sú dnes cielené na túto vekovú skupinu. Ak sa však nezameriame len na ekonomické zisky, zistíme že tu prebieha aj duchovný boj. Nepriateľ sa snaží svoje hodnoty vstěpovať tejto novej generácii v čoraz rannejšom veku.

Aké hodnoty sa chystáme komunikovať našim deťom my? Zákonníctvo, alebo Ducha zákona? Život, alebo smrť? Intelektuálne vedomosti alebo osvedčenú skúsenosť Biblických právd? Vychovávame deti, ktoré budú znechutené našimi pokryteckými náboženskými praktikami? Alebo armádu malých prorokov, ktorí – ako Daniel – budú pevne stáť za svojou vierou, v integrite a vydanosti do rúk živého Boha?

1.4 / Príklad zo židovskej kultúry

Po celom svete nájdeme mnoho spoločností a kultúr, v ktorých odvekovo existuje určitá slávnosť pre mladých ľudí v predtínedžerskom veku, s cieľom uviesť ich do dospelosti. Židovskí chlapci majú sviatok Bar Mitzvah vo veku 13 rokov, zatiaľ čo židovské dievčatá majú Bat Mitzvah vo veku 12. Názvy týchto sviatkov v preklade znamenajú “syn prikázania” resp. “dcéra prikázania”.

Týmto životným míľnikom mladý človek preberá zodpovednosť za svoje vlastné rozhodnutia. Je mu dovolené predčítavať Tóru v synagóge, viesť časť liturgie, dostane modlitebný šál, modlitebné remienky a niektoré výsady dospelých. Stáva sa “dospelým v zácviaku”.

Hebrejské slovo pre chlapca vo veku 10 až 12 rokov je “Na’ar”, čo znamená “mladík striasajúci sa pút”. Popisuje to proces, ktorý sa v dieťati odohráva - začína sa odpútať od autority svojich rodičov, aby sa utvrdilo, že má svoju vlastnú vôľu. Je to normálny proces, ktorý pomôže dieťaťu vyrásť v zodpovedného a nezávislého dospelého človeka. Časový rámec medzi 10. a 13. rokom života je výborným vzdelávacím obdobím na to, aby sme mladému človeku zverili zodpovednosť a ukázali mu, že mu dokážeme dôverovať.

Hebrejské slovo “Bach’ur” sa používa pre židovských chlapcov vo veku od 13 do 15 rokov, a znamená “zrelý bojovník”. Naznačuje nám Božie srdce pre túto vekovú skupinu. Boží plan pre teenagerov nie je letargia alebo strach z druhých ľudí, ale boj ktorý musí byť vyhratý!

1.5 / Ježiš vo veku 12 rokov

V Biblii nie je opísaný Ježišov život v období medzi jeho narodením a začiatkom verejného pôsobenia, až na jedinú výnimku v Lukášovi 2:41-51. Musí sa teda jednať o významnú chvíľu. Vo veku 12 rokov, tak ako každý rok, Ježiš cestoval so svojou rodinou do Jeruzalema, aby oslávili Paschu. Jednalo sa o dlhú cestu z Nazareta, ktorá len jedným smerom trvala celý týždeň. Pri tejto príležitosti sa do hlavného mesta schádzal celý Izrael a mesto sa hemžilo ľuďmi. Ježiš a jeho rodičia isto išli v spoločnosti ostatných členov širšej rodiny, ako aj susedov a priateľov. Deti samozrejme neboli ustavične pri svojich rodičoch; pobehovali, hrali sa a miesili sa s kráčajúcim davom. Na konci dňa sa každá rodina zišla, aby sa spolu utáborili. Po skončení slávností v Jeruzaleme sa každý vydal na cestu späť. A tam, rovnako - po dlhom dni kráčania - každá rodina sa zhromaždila pri spoločnom jedle a strávila večer okolo ohňa. Toto bol ten moment, kedy si Jozef a Mária uvedomili, že Ježiš tam nie je. Popýtali sa ostatných detí a ľudí, čo s nimi putovali, no nikto Ježiša za celý deň nevidel.

Musíte byť sami rodičmi, aby ste si vedeli úplne predstaviť, ako sa Ježišovi rodičia mohli v tomto momente cítiť. Bez zaváhania sa vydali nazad do Jeruzalema, po ceste sa pýtajúc každého koho stretli, či nevidel ich syna. Hľadali na všetkých miestach, kam by mohol zablúdiť 12-ročný chlapec. Nakoniec zašli do Chrámu. Možno, že sa tam nakoniec išli len modliť a volať na Boha, a nie hľadať Ježiša. Po troch dňoch ho našli na chrámových nádvoriach. Sedel medzi učiteľmi, počúval ich a kládol im otázky. Všetci, čo ho počuli, žasli nad jeho rozumnosťou a odpoveďami. Keď ho zazreli, strpli od údivu a matka mu povedala: „Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali!“

Môžeme si iba predstavovať tón Máriinho hlasu v momente, ako našla svojho bezstarostného syna po niekoľkých dňoch pátrania po ňom! Čo asi jedol? Kde spával? Ako si vôbec mohol nevšimnúť, že nie sme s ním! Prečo nám nepovedal, čo zamýšľa spraviť? Napätie, ktoré sa nazbieralo za tých niekoľko dní, muselo vyjsť von ako vybuchujúca sopka! Zvlášť v kultúre Blízkeho Východu, kde sú ľudia známi tým, že svoje emócie nezadržávajú. A Ježiš jednoducho odpovedal: „Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“ Ale oni nepochopili slovo, ktoré im hovoril. Potom sa s nimi vrátil do Nazareta a bol im poslušný. A jeho matka zachovávala všetky slová vo svojom srdci.

Teraz si môžeme položiť nasledujúcu otázku: spáchal Ježiš hriech? Ako by sme reagovali, keby takú istú vec urobilo jedno z našich detí? Nepovažovali by sme tento postoj za nedostatok úcty, úplnú bezmyšlienkovitosť, či priam bezohľadnosť? Napriek tomu nás Biblia uistuje, že Ježiš je osobou, ktorá nikdy nezhrčila a tento príbeh nám dáva dobrú lekciu o deťoch tejto vekovej kategórie. Vo veku 12 rokov, v období pred začiatkom dospelovania, sa deti niekedy môžu samé dostať do neskutočných situácií aj bez túžby komukoľvek ubližovať. Skrátka si v danej chvíli

myslia, že to čo robia je dobrý nápad. Napríklad, vyliezť na strechu a zachrániť mačku, bez rozmýšľania vopred, ako sa dostanem zasa dolu. Dieťa si pritom neuvedomuje, ako môžu jeho skutky provokovať srdcia jeho rodičov.

Tieto „divoké momenty“ nám však často dávajú malé náznaky o tom, aké je ich životné povolanie. Skúsme - podobne ako Mária - vedieť, ako si tieto veci zachovávať vo svojom srdci. Ježiš bol dokonalý, ale tiež bol 12 ročný; bol dokonale 12 ročný! *Viem, že som niečo vyviedol, no neviem čo to je!* Toto sa nazýva stav „*driemania*“. Ich „rozum“ a „skutok“ nie je prepojený s ich „pocitmi“. Neuvažujú nad tým, aké pocity môžu ich skutky vyvolať v druhých (rodičia, vedúci...) Koľko ľudí by tvrdo potrestalo svoje dieťa za niečo takéto? Ježiš bezpochyby poprosil svojich rodičov o odpustenie, nie však preto že by zhrešil, ale preto, že ich vyľakal.

Ježiš v tomto príbehu potvrdzuje to, že vo veku 12 rokov je už načase starať sa o „záležitosti svojho Otca“. Tohoto poslania si je vedomý. Obdobie pred pubertou neraz býva časom, v ktorom sa deti prebúdzajú do svojho životného povolania. Je to normálne, ak dieťa v tomto veku prijme povolanie na celý svoj život (rôzni ľudia, ako napr. Loren Cunningham - zakladateľ YWAM, alebo Dale Kauffmann - zakladateľ King's Kids - to sami zakúsili). Aj v Ježišovi v tomto príbehu môžeme vycítiť vzrušenie, ako tak začína sčasti prežívať svoje životné poslanie. Nanešťastie, podobne ako Jozef a Mária, často ani my nerozumieme tomu, čo nám naše deti hovoria. Máme tendenciu toto povolanie skôr dusiť, než ho povzbudzovať, a pomôcť tak dieťaťu vstúpiť dobre do naplnenia svojho poslania.

Ježiš sa nakoniec „vrátil do Nazareta a bol im poslušný“. Poslušnosť bola integrálnou súčasťou Ježišovho detstva a toto je tiež koncept, ktorý by sme mali učiť a na ktorom treba pracovať v živote nášho predtínedžera. Iba v takomto rámci sa nakoniec mladý človek bude „vzmáhať v múdrosti, veku a v obľube u Boha i u ľudí“ (Lukáš 2:52).

1.6 / Potreby predtínedžerov

➤ Potreba bezpodmienečnej lásky, pocit bezpečia

Tento pocit bezpečia môžeme komunikovať 3 spôsobmi: vhodným fyzickým kontaktom, očným kontaktom a tým, že nášmu preteenovi darujeme nerozdelenú pozornosť. Sebavedomie dieťaťa je zvlášť budované počas dôverných momentov ktoré rodina strávi spolu a zvlášť otec hrá kľúčovú rolu pri vstúpaní pocitu bezpečia. Dávanie bezpodmienečnej lásky stojí čas. Využime možnosť tráviť čas s našimi deťmi v tomto veku a investovať do ich životov. Keď raz vstúpia do puberty, často sa medzera medzi rodičmi (zvlášť otcom) a ich deťmi zväčší. Toto sa deje z viacerých dôvodov. Poprvé, dieťa sa začína od svojich rodičov oddeľovať, uisťovať sa vo svojej vlastnej vôli a venovať sa svojim vlastným aktivitám a záľubám. Okrem toho sa rodičia nevedia vysporiadať s fyzickým rastom, ktorým ich dieťa prechádza. Tiež sa cítia

bezmocní, keď musia čeliť nečakaným a občas divokým výbuchom nezávislosti, spôsobeným emóciami dieťaťa ktoré vyplávajú na povrch. Rodičia sa cítia trochu stratení a nevedia, čo majú robiť. A tak niekedy prestanú preukazovať svojmu dieťaťu náklonnosť a snažiť sa s ním viesť dialóg. Iní rodičia upadajú do opačného extrém: neuvedomujú si, že ich dieťa začína dospievať a neustále sa k nemu správajú ako k malému decku. Túžia po tom, aby ich mladý človek zostal na nich závislý, potláčajú tak toto rozhodujúce štádium jeho prípravy na dospievanie. V tomto zmysle je potrebné, aby dieťa dostalo priestor, porozumenie a dôveru od svojich rodičov. Mladí ľudia potrebujú mať slobodu klásť otázky a dostať na ne odpovede. Ak takúto slobodu nezakúsia vo svojej vlastnej rodine, alebo ak získajú dojem, že ich otázky nie sú brané vážne, budú ich klásť niekde inde! Zrejme však potom nenájdu také odpovede, aké by sme si želali my!

Samozrejme, rodičia nemôžu mať vždy odpoveď na všetko... Aj oni potrebujú preukázať určitú pokoru tým, že dovoľia svojim deťom odporovať ich názoru. Paradoxne, práve aj takto výrazne prispievajú k ich vnímaniu bezpečia a osobnej hodnoty.

➤ **Potreba byť prijatý, uznaný a ocenený**

Slová (alebo ich nedostatok) ktoré sú vyslovené nad dieťaťom, budú rozhodovať o tom, čo sa z neho stane. A naše slová sú zase ovplyvnené tým, ako naše deti vnímame. Pozeráme sa na našich predtínedžerov očami viery? Potom vyslovujme to, čo si o nich myslí Pán. Opakujme im že Boh v nich verí, že má plány pre ich život. Dávajme si pozor, aby sme ich nechválili len za *veci, ktoré sa im podarili*, alebo za *obdarovania*, ktoré im Boh dal, ale takisto za *dobré rozhodnutia*, ktoré urobili a za to, *kým sú*. Inak by sa mohlo stať, že začnú žiť len pre potešenie druhých a stanú sa z nich ľudia, ktorí si myslia že ich Boh miluje, iba keď sa dobre správajú alebo keď sú veľmi nadaní. Slová viery, ktoré nad nimi vyslovujeme, uvoľnia ich potenciál a práve tak im pomôžu stať sa tými, kým ich chce mať Boh.

➤ **Potreba nových skúseností**

Deti majú neustálu potrebu učiť sa a objavovať nové veci. Zvlášť sa to prejavuje v predpubertálnom veku, ich dychtivosťou po poznaní a záujmom o všetko. V niektorých domácnostiach sú deti o toto objavovanie ukrátené, pretože sa ich rodičia boja, že by sa im niečo mohlo stať. Toto však nanešťastie zvykne viesť k urputnému boju o autonómiu a dieťa sa vzbúri. Tým, že predtínedžera budeme povzbudzovať získavať nové skúsenosti, rozvinie si svoju iniciatívu a tvorivosť. Skúšaním mnohých nových vecí, mladí ľudia objavia, čo sú ich talenty, čo ich skutočne baví a o čo sa zaujímajú najviac. S pomocou svojich rodičov sa budú schopní učiť aj zo svojich chýb.

➤ **Potreba zverenej zodpovednosti**

2) Stratégia programu *Zmena na obzore*

2.1 / Tri časti stretnutia

Povedali sme si už o potrebách a vlastnostiach predtínedžerov. Myšlienkou je tieto potreby naplniť a urobiť to takými spôsobmi, aké týmto vlastnostiam vyhovujú. Nasledujúci model môže byť prispôsobený a upravený pre rôzne kontexty a situácie. V tomto zmysle teda nie je prísne nemenný a tiež nie je jedinou možnou cestou vpred. Na čom najviac záleží, je vízia za týmto programom, a duch ktorý tieto stretnutia oživí!

Každé stretnutie sa skladá z troch častí:

☛ Jedlo a zábava

Tento čas dáva mladým ľuďom príležitosť dobre sa zamiesiť do skupiny a nájsť si v nej miesto. Dáva nám čas vybudovať vzťahy, spoznať ich a prejavíť o nich osobný záujem. Túžia po kvalitnom čase zdieľania sa s dospelými. Pri spoločnom olovrante sa o nich môžete veľa dozvedieť!

Zvlášť počas jedla môžeme pozorovať tvorenie malých skupiniek. Niekedy ich môžeme nechať slobodne si vybrať, s kým budú sedieť; inokedy môže byť dobré ich premiešať, napr. tak, že im dáme určitú inštrukciu: sadnite si do kruhu, do malých skupiniek, podľa pohlavia, s ľuďmi čo majú takú istú farbu vlasov...

Na posilnenie priateľstiev, rozvíjanie tímového ducha a zapojenie sa všetkých, sú tiež veľmi účinné rôzne hry. Tím detí, ktorý sa počas programu takto vytvorí, si tým pádom vybuduje aj hlbšie priateľstvá; tie niekedy vytrvajú aj naďalej po skončení programu. Naším snahou je, aby sa deti v skupine naučili navzájom povzbudzovať a spolu robiť dobré rozhodnutia.

Akčné hry, tvorivé hry, premýšľacie hry... možnosti sú neobmedzené. Budme však opatrní a vyberajme hry, ktoré sú príťažlivé pre túto vekovú skupinu a jej vlastnosti. Takisto obmieňajme typy hier (zameranie), aby v nich nevynikali vždy tí istí jednotlivci.

Tento čas môžeme využiť aj na budovanie ich vodcovských schopností. Napríklad na každom stretnutí môžeme požiadať niektoré dieťa, aby viedlo spoločný čas jedla, komunikovalo inštrukcie zvyšku skupiny, pomodlilo sa, alebo vybralo pieseň pred jedlom, zaistilo že všetci budú mať dojedené v určitom čase, zorganizovalo spratanie po jedle...

Toto povedie ku rôznym zaujímavým situáciám, v ktorých sa prejavia vodcovské talenty. Po ich skončení tiež môžeme urobiť určité zhrnutie a uistenie nášho mladého lídra a dať mu aj zopár tipov ako svoje vedenie zlepšiť. Nie je ľahké niesť takúto zodpovednosť, no príklad ostatných im umožní sa od jedného stretnutia k druhému zlepšovať.

3) Obsah programu *Zmena na obzore*

3.1/ Všeobecné zásady

✚ Skupinka približne 20 detí

Skupina od 10 do 20 ľudí vytvára dobrú dynamiku; každý sa má šancu spoznať so všetkými ostatnými, v zásade nie je potrebné deliť sa do menších skupín a veci majú dobrý spád. Ak máte problém dať dokopy dostatočný počet detí, vždy môžete spojiť sily s nejakým iným spoločenstvom alebo cirkvou vo vašom okolí.

✚ 10- až 12-roční

Táto veková skupina má špecifické vlastnosti, ktoré spomíname vyššie. Bola by škoda akceptovať do kurzu mladšie deti, ktoré by ešte úplne nedokázali uchopiť koncepty tohoto kurzu. Na druhej strane, staršie deti už medzitým mohli prejsť do puberty. Vždy môžeme prezentovať kurz rodičom a nechať ich samých rozhodnúť sa, či ich dieťa spĺňa naše kritéria, alebo nie. Je pravda, že dievčatá často dozrievajú skôr, ako chlapci – mohli by sme preto ponúkať náš tréning chlapcom vo veku medzi 11 a 13 a dievčatám vo veku od 10 do 12 rokov.

Každopádne však, chlapci takúto informáciu neradi počúvajú a prirodzene, existuje veľa výnimiek. Preto je najmúdrejšie zvážiť každú prípadnú výnimku priamo s rodičmi.

✚ 10 stretnutí po 3½ hodiny

Myšlienkou je vyhradiť si na kurz špeciálny čas: záväzok na 3 mesiace je relatívne krátky a umožňuje dobrú intenzitu. Z našich skúseností, najvhodnejšie sa zdá byť obdobie zhruba od februára do apríla, resp. od októbra do decembra.

Tento formát a načasovanie kurzu sa nám z hľadiska dynamiky osvedčil najviac. Samozrejme existujú aj iné varianty a alternatívy načasovania (menej intenzívny no tým pádom dlhší kurz, kurz vrámci už existujúcich pravidelných skupiniek, skrátenie stretnutí za cenu striedania obsahu...) Náhľad na rôzne možnosti, resp. výhody aj nevýhody jednoduchých prístupov, nájdete v podrobnejších materiáloch ku kurzu na [našich stránkach](http://www.preteens.sk) (www.preteens.sk)

✚ Element prekvapenia

Udržiavanie prekvapenia čo sa týka obsahu každého stretnutia podporuje záujem našich účastníkov. Rodičia síce vedia o tom, čo sa bude na stretnutiach diať, sú však požiadaní, aby vopred nič neprezradili (a zvyčajne toto odporúčenie rešpektujú). Takto sú účastníci zastihnutí

Sme službou organizácie Youth With a Mission (YWAM).

Ponúkame širokú škálu aktivít so spoločným zámerom:

Viesť deti, predtínedžerov, tínedžerov a rodiny k poznaniu Boha.

Prinášať radosť Jeho srdcu a robiť Boha a Jeho kráľovstvo známym.

✚ Letné výjazdy

Príležitosti pre deti a celé rodiny, vycestovať na krátkodobý misijný výjazd vo svojej domovskej krajine, alebo zahraničí.

✚ Tréning

Máme k dispozícii rozličné typy seminárov a tréningových kurzov, zameraných na vystrojenie a vyslanie pracovníkov do služby deťom, mladým ľuďom a rodinám. Ponúkame aj trojmesačný intenzívny tréning pre prácu s deťmi a mládežou PCYM (Principles in Child and Youth Ministry).

✚ Stratégia MC4

Táto stratégia a program prevencie sa zameriava na zasiahnutie detí a teenagerov na miestach, kde žijú, učia sa a hrajú. Ponúka programy pre deti vo veku 8-12 rokov a rozličné typy aktivít pre teenagerov od veku 13 rokov.

✚ NIKO a ďalšie outdoorové aktivity

Slovo NIKO v gréčtine znamená *prekonať, zvíťaziť*.

Tábor NIKO je niekoľkodňovým dobrodružstvom v prírode, počas ktorého sú účastníci postavení pred sériu výziev a nútení prekonať samých seba.

Na požiadanie vieme zorganizovať aj iné jednodňové alebo víkendové team buildingové aktivity so zameraním podľa vašich potrieb. Všetky aktivity sú založené na praktických skúsenostiach – učíme sa formou *školy života*.

Pre viac informácií o aktivitách King's Kids na Slovensku kontaktujte:

Tomáš Šipöcz 0917439162, tomas@ywam.sk

King's Kids International (KKI) je službou organizácie Youth With a Mission (YWAM)

Web: www.ywam.sk
www.kkint.net

Facebook: [@ywamslovakia](https://www.facebook.com/@ywamslovakia)
www.ywam.org